

Komplementariteten i utvecklingssamarbetet

För att förbättra effektiviteten i utvecklingssamarbetet anslöt sig Finland år 2005 till Parisdeklarationen. Dess målsättningar skall uppnås fram till slutet av år 2010. Till målen hör att förbättra samarbetet mellan biståndsgivarna och att avskaffa den överlappande verksamheten. Revisionens mål var att utreda hur Parisdeklarationens principer, i synnerhet biståndets komplementaritet, tillämpas i Finlands biståndspolitik och biståndssamarbete.

Anslagen för det egentliga utvecklingssamarbetet uppgick till 458 miljoner euro i statsbudgeten för år 2005. I budgeten för år 2010 hade anslagen stigit till 737 miljoner euro, en ökning med ca 61 procent.

På det politiska planet har Finland bundit sig väl till de gemensamt överenskomna principerna om att främja biståndets effektivitet.

I utrikesministeriets ledning och styrning av utvecklingssamarbetet har principerna inte omfattats till alla delar. Det fanns brister i flera av ministeriets linjedragningar och instruktioner.

Arbetsfördelningen och de biståndsrelaterade befogenheterna mellan ministeriet och utrikesrepresentationerna motsvarar inte den förändrade verksamhetsmiljön. En partiell överföring av befogenheterna till representationerna bör verkställas möjligast fort.

Kunskapsområdena för Finlands utvecklingssamarbete bör definieras. Detta skulle utgöra en viktig grund för inriktningen och avgränsningen av biståndet samt för arbetsfördelningen mellan biståndsgivarna.

Utrikesministeriet följer inte upp utvecklingssamarbetets förvaltnings- kostnader. Uppföljning bör göras för varje biståndsform och grunda sig i första hand på använd arbetstid. Uppföljningen skulle utgöra en grund för resursstyrningen och utvärderingen av verksamhetens effektivitet. Den kunde även inverka på fördelningen av Finlands biståndsanslag mellan de olika biståndsinstrumenten.

Principerna i Parisdeklarationen främjar framför allt biståndsak-törernas interna effektivitet. Samtidigt skapar de förutsättningar att förbättra även verksamhetens effektivitet.

Mångtydigheten i och den oenhetliga tillämpningen av Parisdek-larationens uppföljningsindikatorer försvagar delvis pålitligheten i uppföljningen. Finlands resultat är generellt sett bättre än medeltalet för biståndsgivarna. I Finlands resultat finns vissa fel och inexakthe-ter. Revisionsverket finner det viktigt att man i den fortsatta upp-följningen av Parisdeklarationen även utvärderar principernas in-verkan på biståndets effektivitet och resultat.

Ur Parisdeklarationens synvinkel är förutsättningarna för utveck-lingssamarbetets effektivitet bättre inom programbistånd än inom projektbistånd. Finland håller på att öka projektstödet andel av landprogrammet för Mosambik. Även i Zambia förbereder Finland nya bilaterala projekt. Detta kan vara utmanande med tanke på att uppnå harmoniseringsmålen.

I Zambia har biståndsgivarna och landets regering genom en överenskommelse om arbetsfördelning lyckats utjämna biståndsgivarnas närvaro inom de olika sektorerna. Arbetsfördelningen bör ytterligare utvecklas. I Mosambik har biståndsgivarna och regerin-gen inte tillsvidare enats om någon arbetsfördelning. Det nuvarande samarbetet anses vara ineffektivt då biståndsgivarna gör för mycket samma uppgifter.

Instruktionen för användningen av medel för det lokala samar-be-tet hindrar Finland från att delta i samfinansierade projekt. Med en harmonisering av biståndet kunde man främja verksamhetens effek-tivitet och spara på bi- ståndets förvaltningskostnader. En ny in-struktion som möjliggör även samfinansiering bör avges möjligast fort.

Accras handlingsprogram, som stöder Parisdeklarationen, förutsätter också att medborgarorganisationernas utvecklingssamar-bete effektiviseras. Till Utrikesministeriets målsättningar för att främja effektiviteten av stödet till medborgarorganisationerna hör att organisationernas projekt skall bättre än hittills utgöra en inte-grerad del av Finlands helhetsbistånd. Enligt revisionsverket är detta en strävan i rätt riktning.